

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát
Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1509/23-E
Sp. zn. ČŠIE-S-211/23 E

Název	Základní škola Vysoké Mýto, Javornického, příspěvková organizace
Sídlo	Javornického 2, Litomyšlské Předměstí, 566 01 Vysoké Mýto
E-mail	zsvmjav@seznam.cz
IČO	49 317 032
Identifikátor	600 104 281
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Vavřinová
Zřizovatel	město Vysoké Mýto
Místo inspekční činnosti	Javornického 2, Vysoké Mýto nám. Vaňorného 273, Vysoké Mýto Prokopa Velikého 350, Vysoké Mýto
Inspekční činnost na místě	2., 3., 6. a 7. 11. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Vysoké Mýto, Javornického, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (kapacita 840 žáků), školní družiny (kapacita na 180 žáků) a školní jídelny-výdejny (kapacita 660 stravovaných). V 28 třídách základní školy se aktuálně vzdělávalo 622 žáků. V letošním školním roce je evidováno 66 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z toho 23 žáků s podpůrným opatřením prvního stupně a šest žáků podle individuálního vzdělávacího plánu. Škola vzdělává 28 žáků s odlišným mateřským jazykem (žáci s ukrajinským, vietnamským, slovenským a ázerbájdžánským občanstvím).

Do šesti oddělení školní družiny bylo aktuálně zapsáno 159 žáků. Činnost probíhá v ranních a odpoledních hodinách. Stravování je smluvně zajištěno s provozovatelem stravovacích služeb (Správa školských zařízení-domov mládeže a školní jídelna, Vysoké Mýto, příspěvková organizace) ve školní jídelně-výdejně v budově školy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry školy jsou průběžně realizovány prostřednictvím vybraných priorit pro školní rok, aktuálně např. modernizace materiálních podmínek, pokračování v rozvoji vzdělávacího procesu směrem k podpoře žáků. Výsledky se již projevily např. ve zlepšení organizace procesu výuky a hodnocení výsledků vzdělávání starších žáků. Zavedené mechanismy řízení jsou podpořeny reálným vymezením a delegováním pravomocí na dva zástupce ředitelky, vedoucí metodických sdružení, tým školního poradenského pracoviště. Další příležitostí k rozvoji organizování vzhledem k šesti oddělením školní družiny je ustanovení zodpovědného vedoucího pracovníka pro zájmové vzdělávání. Kontrolní činnost je konkrétně zaměřena na oblasti, které odpovídají plánovaným prioritám a stanoveným úkolům. Jejich soustavné vyhodnocování zajišťuje praktický podklad pro funkční plánování. Průběžné porady i nastavený interní systém přenosu informací podporují přehled o aktuálním stavu uvnitř školy a přijímání odpovídajících opatření k nastalým situacím. Stěžejní dokumenty školy jsou již přepracované, v průběhu inspekční činnosti byly v oblasti školního poradenského pracoviště a prevence rizikového chování opraveny některé formální nedostatky nebo konkretizován obsah vzhledem k podmínkám školy.

Téměř plně kvalifikovaný pedagogický sbor byl od minulé inspekční činnosti rozšířen o další asistenty pedagoga. Tým školního poradenského pracoviště doplnila školní psycholožka, aktuálně činnost výchovné poradkyně přechodně zastupovala ředitelka. Vedení školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků včetně zapojení do projektů EU (studijní pobyty v zahraničí na posílení jazykových, didaktických a metodických kompetencí učitelů). Rovněž hodnocením osobních cílů pedagogických pracovníků v rámci zavedených učitelských portfolií podněcuje růst jejich pedagogických a odborných kompetencí. K tomu přispívají i vzájemné hospitace a sdílení praktických poznatků učitelů. Nabyté zkušenosti se pozitivně projevily ve zhlédnuté výuce. Zkvalitnila se činnost metodických sdružení ve prospěch zaměření zejména na vzdělávací proces (formy a metody výuky, vzdělávací podpora žáků, sjednocování kritérií hodnocení, sdílení oborových výukových materiálů a odkazů apod.). Pomoc začínajícím učitelům a asistentům pedagoga je zajištěna různými formami podpory, u asistentů pedagoga je vhodné následně sledovat účinnost přenosu teoretických poznatků do praxe.

Podařilo se společně se zřizovatelem realizovat částečnou rekonstrukci uvnitř budov (např. nová sociální zařízení, elektroinstalace) a průběžně probíhá obměna vybavení školy.

Aktuálně škola pořizuje interaktivní multimediální techniku potřebnou k výuce informatiky, stávající didaktická technika (datové projektory) ve většině tříd umožňuje učitelům pouze vizualizaci úkolů a jejich výsledků. Byla zařízena nová multimediální učebna, dobře vybavená cvičná kuchyň a dílna příznivě podporují nácvik a rozvoj praktických dovedností žáků. Přetrvává však zastaralé vybavení v počítačových učebnách a školní jídelně-výdejně. Prostředí většiny tříd je pro výuku didakticky podnětné a působí esteticky dobrým dojmem, stejně jako ostatní společné prostory. Školní družina má možnost ke svým aktivitám využívat kromě samostatných prostor odloučeného pracoviště také venkovní hřiště u hlavní budovy a podle potřeby i další prostory školy. Vstup do odloučeného pracoviště školní družiny v těsné blízkosti rušné křižovatky by bylo vhodné lépe technicky zabezpečit.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve škole probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Úspěšný krok do života*, který byl aktualizován k 1. 9. 2023 podle aktuálně platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (digitální kompetence a vzdělávací oblast Informatika).

Sledovaná výuka se vyznačovala většinou klidnou pracovní atmosférou, založenou na důvěře a respektu mezi žáky a učiteli. Z toho pramenila i motivace žáků k učení, jejich převážně aktivní zapojení do výuky i dodržování pravidel nejen v hodinách, ale i o přestávkách. I v důsledku vzdělávání celého pedagogického sboru byl patrný pozitivní posun ve stanovování vzdělávacích cílů v jednotlivých hodinách a organizace výuky. Učitelé je tentokrát častěji stavěli na činnostech vedoucích k prohlubování příslušných znalostí. Oproti minulé inspekční činnosti využívali vedle frontální výuky ve větší míře aktivizující prvky, jež účinně zvyšovaly kvalitu vzdělávacího procesu. V části sledovaných hodin byla zařazena činnost ve skupinách či dvojicích. Zřejmá je však potřeba ve větší míře realizovat kooperativní metody, které by žáky prospěšně učily vzájemné spolupráci, pomoci, respektu v názorech, diskutovat nad zadanými úkoly a společně je zpracovávat.

Dílčí posun byl od minulé inspekční činnosti zaznamenán také v oblasti diferenciací výuky. Učitelé měli častěji připravené pro rychlejší žáky další úlohy, i když se stejnou úrovní obtížnosti nebo podobným zadáním. Možností k účinnějšímu využití jejich učebního potenciálu je zadávání náročnějších, problémových úkolů. Pokud byly zařazeny drobné problémové aktivity podporovaly iniciativu žáků, směřovaly k posilování logického myšlení a uvažování v souvislostech. Podpora vlastního objevování, bádání za přispění různých informačních zdrojů je možností ke zlepšení do budoucna, podobně jako osvojování dovednosti formulovat svůj názor, komentovat řešení, kriticky argumentovat na základě takto zjištěných informací.

Názornost výuky byla zajištěna především vizualizací prostřednictvím dataprojektorů a využíváním různých doplňujících materiálů. Avšak využívání další dostupné digitální techniky, které by podporovalo přímou interaktivní práci žáků, bylo zařazeno výjimečně. V jedné ze sledovaných hodin žáci vhodně použili k vyhledávání informací vlastní mobilní telefony, což bylo účinným prvkem motivace k dalšímu učení. Učitelé projevovali o vzdělávání žáků zájem, přiměřenou dobu věnovali opakování a upevňování učiva, většinou ověřovali pochopení úkolů, k jejich řešení poskytovali dostatek času i následnou zpětnou vazbu. Asistenti pedagoga většinou účelně podporovali žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v udržení pozornosti, napomáhali jim při plnění úkolů, občas však na úkor rozvoje jejich samostatnosti. Dobře sledovali proces učení ostatních žáků včetně žáků s odlišným mateřským jazykem a podle aktuální potřeby jim poskytovali další podporu.

V závěru hodin zpravidla proběhlo shrnutí učiva, někdy i vyhodnocení stanoveného cíle, avšak příležitostí je vymezení delšího časového úseku na závěrečné hodnocení. Žáci byli většinou vedeni alespoň k jednoduché sebereflexi, což podporovalo jejich uvědomění si vlastních výsledků a pokroku. Zaměření na konkrétní hodnocení konkrétních cílů výuky by pomohlo jejímu dalšímu zkvalitnění, a tím i k získání přínosnější zpětné vazby pro další individualizaci nebo diferenciaci vzdělávacích cílů.

Výuku obohacuje různorodá nabídka volitelných předmětů a činnosti využívající spolupráci se středními školami ve městě a okolí (např. chemické laboratorní experimenty realizované na místním gymnáziu). O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci poučováni. Zdravý životní styl si žáci průběžně osvojují tématy ve výuce, ale také zapojením do tradičních projektů (*Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol, Zdravé zuby*).

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu *Dejme nudu za hlavu, užijem si zábavu*, svými náměty rozvíjí a doplňuje témata různých vzdělávacích oblastí. Zhlédnutá nabídka aktivit byla připravená, žáci se zapojovali do kreativní tvorby, volné hry, relaxace a pobytu venku. Vkusně zařízené prostory a vybavení školní družiny podporují smysluplné trávení volného času žáků, které také přispívá k rozvoji jejich vzájemných vztahů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Míru a kvalitu získaných vědomostí a dovedností žáků učitelé průběžně monitorují a ověřují obvyklými diagnostickými a evaluačními nástroji. Výsledky zaznamenávají formou klasifikace, která je v některých třídách zbytečně nadužívána. Nepřiměřený důraz na sumativní hodnocení výkonu žáků tak částečně omezuje osvojování jejich kompetence k učení. K průběžnému informování zákonných zástupců a žáků přispívá nový elektronický školní informační systém a webové stránky školy.

Souhrnné výsledky vzdělávání žáků z pohledu hodnocení na vysvědčení zůstaly od minulé inspekční činnosti na 1. stupni prakticky stejné, na konci školního roku 2022/2023 zde prospělo s vyznamenáním 83 % žáků. Významně se však lišila úspěšnost na 2. stupni, oproti červnu 2019 se zvýšila o 11 %, což je důsledek postupné proměny pedagogického stylu uplatňovaného při výuce starších žáků a zároveň se zde odráží i dobrý počátek systematického působení vedení školy na pedagogy ve smyslu respektování individuálních možností žáků. Výsledky práce žáků s odlišným mateřským jazykem úzce souvisí s mírou poskytované podpory při vyučování, někteří učitelé připravují zjednodušené vysvětlení či zadání úkolů v jejich rodném jazyce, jinde se těmto žákům věnují asistenti pedagoga, pomáhají s porozuměním atd. Účelné by bylo sjednotit pohled na jejich hodnocení v jednotlivých předmětech. Zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje externí testování, výkony žáků zpravidla oscilují kolem oblasti republikového průměru. Vypovídající je také účast školy v různých olympiádách a soutěžích.

Pozitivem je dlouhodobě klesající počet neprospívajících žáků, přetrvává však opakování ročníku nejmladšími žáky. Vhodný postup pro zlepšení je cílená individualizace vzdělávací nabídky podle jejich potřeb, ale příznivě se již projevuje využívání účinnějších metod a forem práce, propracovanější systém hodnocení a podpory žáků. Ředitelka se zabývá analýzou prospěchu, zajímá se o příčiny neúspěšnosti jednotlivých žáků a diskutuje s učiteli případné přijímání odpovídajících opatření. Podrobnosti z pedagogického pozorování jsou evidovány v menší míře, sledování učebního pokroku žáků zatím systematicky nastavené není (např. i formou žákovských portfolií), což představuje příležitost k rozvoji pro další období.

Spoluprací členů školního poradenského pracoviště je sledována realizace a uplatňování stanovených podpůrných opatření včetně jejich vyhodnocování i prostřednictvím hospitační činnosti. Nastavený rámec péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami byl ve výuce patrný. V případě potřeby je žákům s rizikem neúspěchu poskytována pedagogická intervence, doučování, konzultace. Přínosem je i práce školní psychologky, jejíž působení se příznivě odráží v metodické pomoci učitelům a realizaci konzultací pro žáky a zákonné zástupce. Metodickou pomoc asistentům pedagoga je vhodné zaměřit tak, aby byli žáci se speciálními vzdělávacími potřebami vedeni k nejvyšší možné míře samostatnosti.

Preventivní aktivity jsou plánovány na základě pravidelné evaluace a aktuálních potřeb třídních kolektivů i jednotlivých žáků. Soustavná pozornost je věnována průběžnému sledování případných signálů rizikového chování, které jsou řešeny i ve spolupráci s dalšími institucemi a odborníky (např. neomluvené hodiny). Ve třídách probíhají preventivní programy, třídnické hodiny s cílem zvládat podněty k rizikovému chování. Adaptační pobyt podporují rozvoj vzájemných vztahů v kolektivech žáků. Činnost žakovského školního parlamentu se pozitivně odráží v rozvoji občanských a sociálních kompetencí žáků.

Svoji činnost škola prezentuje na veřejnosti prostřednictvím pořádaných akcí (např. vánoční jarmark, dny otevřených dveří), které přispívají k vytváření pocitu sounáležitosti žáků se školou. Nové aktivity pro zákonné zástupce (*Kavárny s rodiči*) prohlubují vzájemné partnerské vztahy.

Závěry

Vývoj školy

- Pozitivní posun v úrovni řídicích, hodnoticích a kontrolních činností vedení školy,
- navýšení počtu asistentů pedagoga a zapojení školního psychologa,
- zlepšení materiálních podmínek s podporou zřizovatele a zapojením do projektů EU,
- zlepšení stanovení konkrétních cílů výuky a přizpůsobení metod a forem práce.

Silné stránky

- Vzájemné vztahy mezi pedagogickými pracovníky a žáky vytvářejí bezpečnou a pozitivní atmosféru pro vzdělávání a podporují motivaci žáků k učení (1.4),
- zlepšení organizace výuky a stanovování vzdělávacích cílů ve vyučovacích hodinách, hodnocení výsledků vzdělávání žáků na 2. stupni (4.1).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostačující využívání digitálních technologií nebo dalších informačních zdrojů, které by dopomáhaly žákům získávat, porovnávat a kriticky vyhodnocovat informace, procvičovat a upevňovat učivo, pochopit souvislosti (4.2),
- omezený výběr metod, forem výuky a nekonkrétní vyhodnocování cílů výuky nepodporuje žáky v cílenějším rozvoji jejich individuálních potřeb (4.3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nadále zaměřovat pozornost ke zlepšování vzdělávacího potenciálu žáků prostřednictvím účelné volby výukových metod, konkrétního hodnocení výukových cílů, plánované individualizace a diferenciací výuky,
- podporovat smysluplné zařazování digitálních technologií a dalších informačních zdrojů ve vzdělávání k získávání informací, rozvoji kritického myšlení žáků a uvažování v souvislostech,
- realizovat kooperativní metody, které by žáky prospěšně učily vzájemné spolupráci, pomoci, respektu v názorech, diskusi nad zadanými úkoly a společnému zpracování,
- plánovaně vymezovat delší časový úsek na závěrečné hodnocení výukových cílů,
- metodicky vést pedagogické pracovníky ke společnému náhledu a používání kritérií hodnocení výsledků vzdělávání a individuálního pokroku žáků,
- efektivněji metodicky koordinovat činnost a přístup asistentů pedagoga k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 1. 11. 2023
2. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání *Úspěšný krok do života*, platnost od 1. 9. 2023
3. Školní vzdělávací program pro školní družinu *Dejme nudu za hlavu, užijem si zábavu* platnost od 1. 9. 2023
4. Školní řád, platnost od 1. 9. 2022
5. Vnitřní řád školní družiny, platnost od 1. 9. 2022
6. Třídní knihy, školní roky 2022/2023 a 2023/2024 (výběr)
7. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2023/2024 (výběr)
8. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2022/2023, 2023/2024
9. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
10. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2023/2024 (výběr)
11. Školní matrika, školní rok 2023/2024 (výběr)
12. Dokumentace ke školnímu poradenskému pracovišti, k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2023/2024 (výběr)
13. Inspekční zpráva čj. ČŠIE-920/19-E ze dne 12. 11. 2019

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Mgr. Pavel Skokan, školní inspektor

28. 11. 2023